

AI in onderwijs – Nieuws & trends | Oktober 2025

Wat scholen deze maand moeten weten

Van uitvoering naar verantwoording

AI in het onderwijs verschuift van snelle toepassing naar bewuste, transparante integratie.

OCW benoemt een Chief Science Advisor AI, Vlaamse scholen trainen docenten in veilig gebruik, en Europese wetenschappers waarschuwen voor onkritische adoptie. Internationaal groeit het AI-gebruik, maar ook de roep om ethiek, onafhankelijkheid en publieke regie.

Kortom: de focus ligt niet langer op *wat* AI kan, maar op *hoe* we het verantwoord inzetten.

Overzicht oktober 2025 in één oogopslag

Domein	Ontwikkeling	Betekenis voor scholen
Beleid & governance	OCW benoemt prof. dr. Vanessa Evers tot Chief Science Advisor AI.	Versterkt focus op beleid, professionalisering en publieke regie.
Praktijk & didactiek	VO-raad presenteert AI als 'superstagiair'.	Stimuleert verantwoord gebruik en kritisch denken over AI in lessen.
Internationaal onderzoek	OESO-rapport 2024: 1 op 3 leraren gebruikt AI.	Onderstreept noodzaak van gerichte AI-scholing.
Professionalisering	Vlaanderen en VS starten grootschalige AI-trainingen.	Nodigt uit tot eigen train-the-trainer-aanpak.
Ethiek & integriteit	Europese wetenschappers waarschuwen voor onkritisch AI-gebruik.	Benadrukt belang van ethisch en onafhankelijk beleid.
Internationale inspiratie	Griekenland lanceert ChatGPT Edu-pilot.	Toont dat publieke, veilige AI-pilots haalbaar zijn.

Nederlands nieuws

OCW benoemt eerste Chief Science Advisor AI

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft per 1 november 2025 prof. dr. Vanessa Evers benoemd als de [eerste Chief Science Advisor AI](#). Zij zal de brug slaan tussen de nieuwste wetenschappelijke kennis over AI en het beleid voor de sectoren onderwijs, cultuur en media.

Voor docenten: nog geen directe gevolgen, maar mogelijk toekomstige richtlijnen rond AI-vaardigheden en verantwoord gebruik.

Voor schoolleiders: kan op termijn invloed hebben op professionalisering, beleid en samenwerking met leveranciers.

VO-raad: AI als 'superstagiair'

Innovatiespecialist [Job van den Berg beschrijft AI als een slimme assistent](#) die zowel administratieve als creatieve taken kan ondersteunen, op voorwaarde dat de gebruiker goed onderlegd is in het gebruik ervan.

Voor docenten: gebruik AI om je expertise te versterken, niet te vervangen.

Voor schoolleiders: zorg voor duidelijke kaders en adequate scholing om AI veilig en zinvol in te kunnen zetten binnen de school.

Buitenland als spiegel

OESO-Cijfers en huidige realiteit

Het [OESO-rapport TALIS 2024](#), hoewel recent gepubliceerd, is gebaseerd op achterhaalde data uit 2023/2024. Deze cijfers laten zien dat destijds 36% van de leraren wereldwijd AI gebruikte, voornamelijk voor lesvoorbereiding. Tegelijkertijd maakte 70% zich zorgen over betrouwbaarheid en plagiaat. Koploperlanden in AI-gebruik waren destijds o.a. Singapore, Zuid-Korea en Estland.

Deze historische percentages worden in de media vaak onvolledig (zonder jaartal) geciteerd, terwijl het huidige gebruik van generatieve AI naar verwachting aanzienlijk hoger ligt.

Voor een actueel en breed beeld: zie onze [AI-in-onderwijs index](#).

Trend: AI-gebruik stijgt sneller dan pedagogische kennis die nodig is voor een verantwoorde inzet.

Betekenis voor NL: Nederland blijft achter bij koplopers; structurele training is noodzakelijk.

Massale AI-adoptie in VS-scholen

De massale adoptie van AI op scholen in de Verenigde Staten is een feit. Uit een representatief [onderzoek van het Center for Democracy and Technology](#) (CDT), gepeild tussen juni en augustus 2025, bleek dat 85% van de docenten en 86% van de leerlingen AI-tools gebruikten tijdens het schooljaar 2024-2025. Deze brede inzet,

variërend van gepersonaliseerd lesgeven tot beoordeling, brengt echter uitdagingen met zich mee. Ongeveer 75% van de docenten maakt zich zorgen over de mogelijke afname van kritisch denken en de verificatie van ingeleverd leerlingwerk.

Daarnaast ervaren zowel docenten als leerlingen minder onderlinge verbondenheid als gevolg van het AI-gebruik.

Trend: groei sneller dan de ontwikkeling van ethische kaders en formele training, wat risico's vergroot op het gebied van privacy, cyberveiligheid en pestgedrag.

Betekenis voor NL: Investeer in AI-vaardigheden en digitale weerbaarheid in beleid en praktijk. Dit vraagt om heldere richtlijnen.

Big Tech investeert miljoenen in lerarentraining (VS)

Big Tech, waaronder Microsoft, OpenAI en Anthropic, [investeert miljoenen in de VS](#) door samen te werken met vakbonden om 400.000 leraren te trainen in AI-geletterdheid. Hoewel deze investering de snelle toepassing van AI in het onderwijs moet bevorderen, klinkt er kritiek. Critici stellen dat techbedrijven hiermee invloed kopen op het onderwijsbeleid. Scholen worden gewaarschuwd voor het risico op ongewenste afhankelijkheid van commerciële AI-tools en de bijbehorende privacyrisico's.

Trend: toename van publiek-private samenwerking maak snelle AI-scholing mogelijk.

Betekenis voor NL: model is interessant, maar publieke regie over training en curriculum is cruciaal om afhankelijkheid van Big Tech te voorkomen.

Griekenland start pilot met ChatGPT Edu

Twintig middelbare scholen starten een [nationale pilot](#) gericht op ethisch, creatief AI-gebruik onder publieke regie.

Trend: publieke pilots als laboratorium voor AI-didactiek.

Betekenis voor NL: toont dat veilige, transparante AI-experimenten haalbaar zijn op landelijk niveau.

Open brief Europese AI-wetenschappers: “Stop onkritische adoptie”

Meer dan honderd Europese AI-wetenschappers, waaronder Nederlanders, [waarschuwen Nederlandse universiteiten en hogescholen](#) voor onkritisch AI-gebruik. Volgens hen dreigt afhankelijkheid van grote techbedrijven en verzwakt het kritisch denken van studenten. Ze roepen op om AI in onderwijs en onderzoek terughoudend te gebruiken en misleidende claims te bestrijden.

Trend: van hype naar governance en kwaliteitsbewaking.

Betekenis voor NL: scherpt het debat over ethiek, autonomie en academische vrijheid.

Vlaanderen traint 1.000 leraren in veilig AI-gebruik

Het Vlaamse Kenniscentrum Digisprong lanceert een [meerjarig train-the-trainer-programma](#) om angst en misinformatie te verminderen.

Trend: regionale professionaliseringsgolf.

Betekenis voor NL: kan model staan voor landelijke nascholing via pabo’s en lerarenopleidingen.

Oktober 2025 in cijfers

Getal	Onderwerp	Betekenis / Context	Bron (2025)
85 %	Leraren en leerlingen VS gebruiken AI	Van tutoring en lesplanning tot beoordeling; gebruik groeit sneller dan begeleiding.	Center for Democracy and Technology
6 uur	Gemiddelde tijdsbesparing per week door AI	AI-ondersteund leren verbetert resultaten én bespaart tijd.	Science Insights Education Frontiers
400 000	Leraren in de VS volgen AI-training	5-jarig publiek–privaat programma o.l.v. vakbonden AFT en NEA.	ABC News
\$ 6 → \$ 90 mld	Groei wereldmarkt AI-onderwijs (2025–2032)	Explosieve stijging van EdTech-investeringen.	WTOP / Digital Learning Institute
31	Amerikaanse staten met AI-richtlijnen voor scholen	Formeel beleid over privacy, gebruik en transparantie.	WFAE

Actiepunten voor scholen

Thema	Voor schoolleiding / ICT / FG	Voor docenten / teams	Tijdshorizon
Beleid & governance	Werk aan beleid voor vaardigheden en leveranciers.	Bespreek wat 'verantwoord AI-gebruik' betekent in je vak.	Winter '25–'26
Praktisch gebruik	Controleer veiligheid en contracten van AI-tools.	Test AI als 'superstagiair'; noteer inzichten en risico's.	Nov '25
Professionalisering	Peil scholingsbehoefte; verken train-the-trainer-model.	Volg korte trainingen over prompts en dataveiligheid.	Vanaf jan '26
Ethiek & integriteit	Borg onafhankelijkheid bij samenwerking met AI-aanbieders.	Bespreek kritisch denken en betrouwbaarheid van AI-output.	Doorlopend
Internationale inspiratie	Volg Griekse ChatGPT Edu-pilot voor transparante aanpak.	Vergelijk eigen praktijk en deel goede voorbeelden.	Q1 '26

Slotreflectie

Oktober 2025 bevestigt dat AI in het onderwijs een nieuwe fase ingaat: **van experiment naar structurele inbedding en verantwoording**.

De toon verschuift van nieuwsgierige innovatie naar zorgvuldig bestuur.

Beleidsmakers zoeken verbinding met wetenschap, leraren vragen scholing, en onderzoekers trekken grenzen aan commerciële invloed.

De internationale groei van AI-toepassingen maakt duidelijk dat tempo niet genoeg is — **vertrouwen, transparantie en professionele autonomie** bepalen nu de kwaliteit van vooruitgang.

Van trend naar praktijk

Wil je deze inzichten vertalen naar jouw schoolcontext? **Symbio6** helpt scholen AI doordacht en mensgericht in te zetten — met **coaching-on-the-job, teamtraining** en **praktische trajecten** rond AI-geletterdheid, beleid en didactiek.

Meer informatie: symbio6.nl/onze-diensten

Verder lezen

← **September 2025** – [Van uitvoering naar verantwoording](#)

 Alle maandrapporten: symbio6.nl/trends